

Pomáhat rodině znamená respektovat její hranice a vývojové zákonitosti

PhDr. L. Trapková, MUDr. V. Chvála
Liberecký institut rodinné terapie a
psychosomatické medicíny (www.lirtaps.cz)

Rodina jako sociální děloha

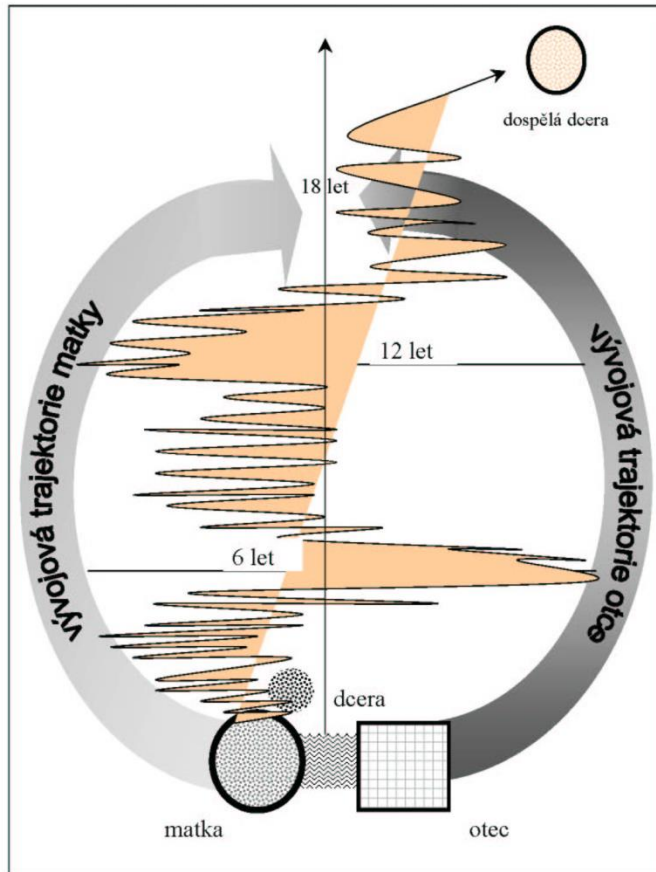
- Některé **zákonitosti vývoje plodu** v mateřské děloze se na vyšší vývojové úrovni **opakují** ve vývoji dítěte **od 0 do 18 let**
- Dítě spontánně **osciluje mezi dvěma** rodičovskými **mody** – **mateřským a otcovským**
- Pro dítě je snadnější, když jsou matka i otec nositeli především toho rodičovského modu, který je **v souhlasu s biologickým pohlavím (rodina je bio-psycho-sociální organizmus)**
- Všechny podoby rodin jsou **možné, ne všechny jsou stejně užitečné**
- **Obtížnost některých sestav** způsobuje námahu, se kterou se rodina **vyrovnává za cenu somatických, psychologických nebo sociálních příznaků.**

Proč právě sociální děloha

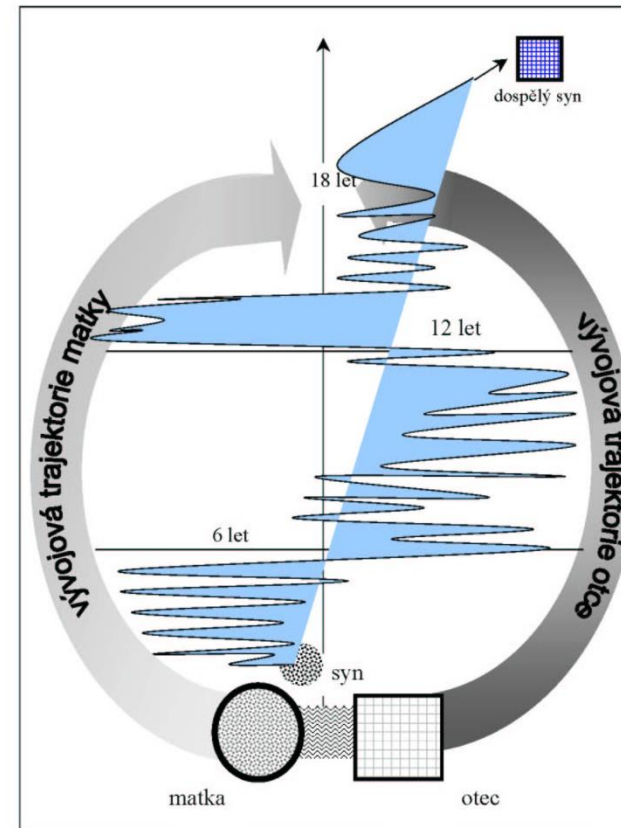
- Analogie mezi biologickým a psychosociálním vývojem dítěte
 - Prostor chráněný před předčasnými nároky
 - Postupné plnění vývojových úkolů
 - Koordinace vývoje individua a růstu dělohy
 - Proces separace jako překročení obzoru

Rodina jako sociální děloha- -oscilace dívky a chlapce

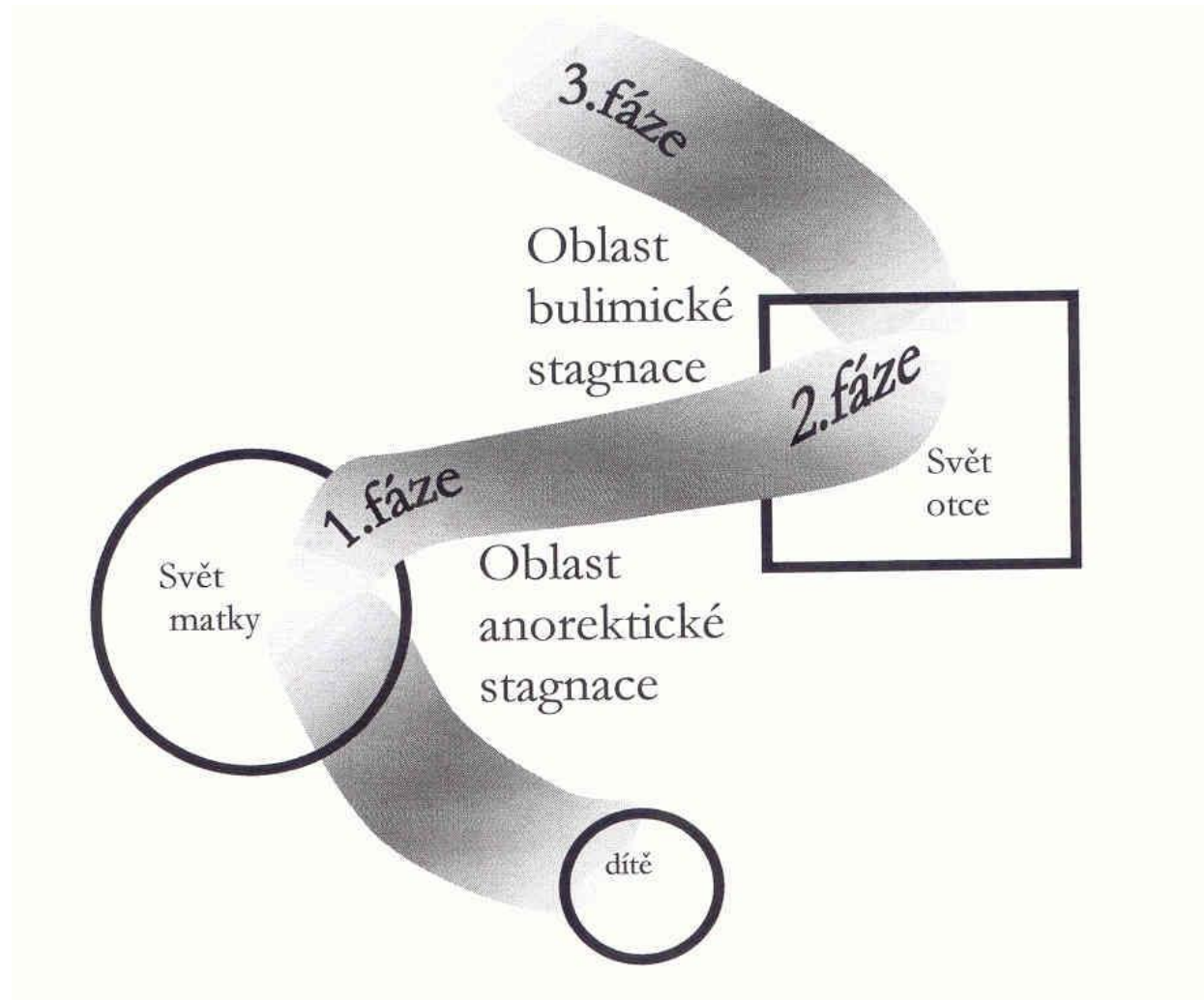

Obr.8.2: Vývojová trajektorie dcery

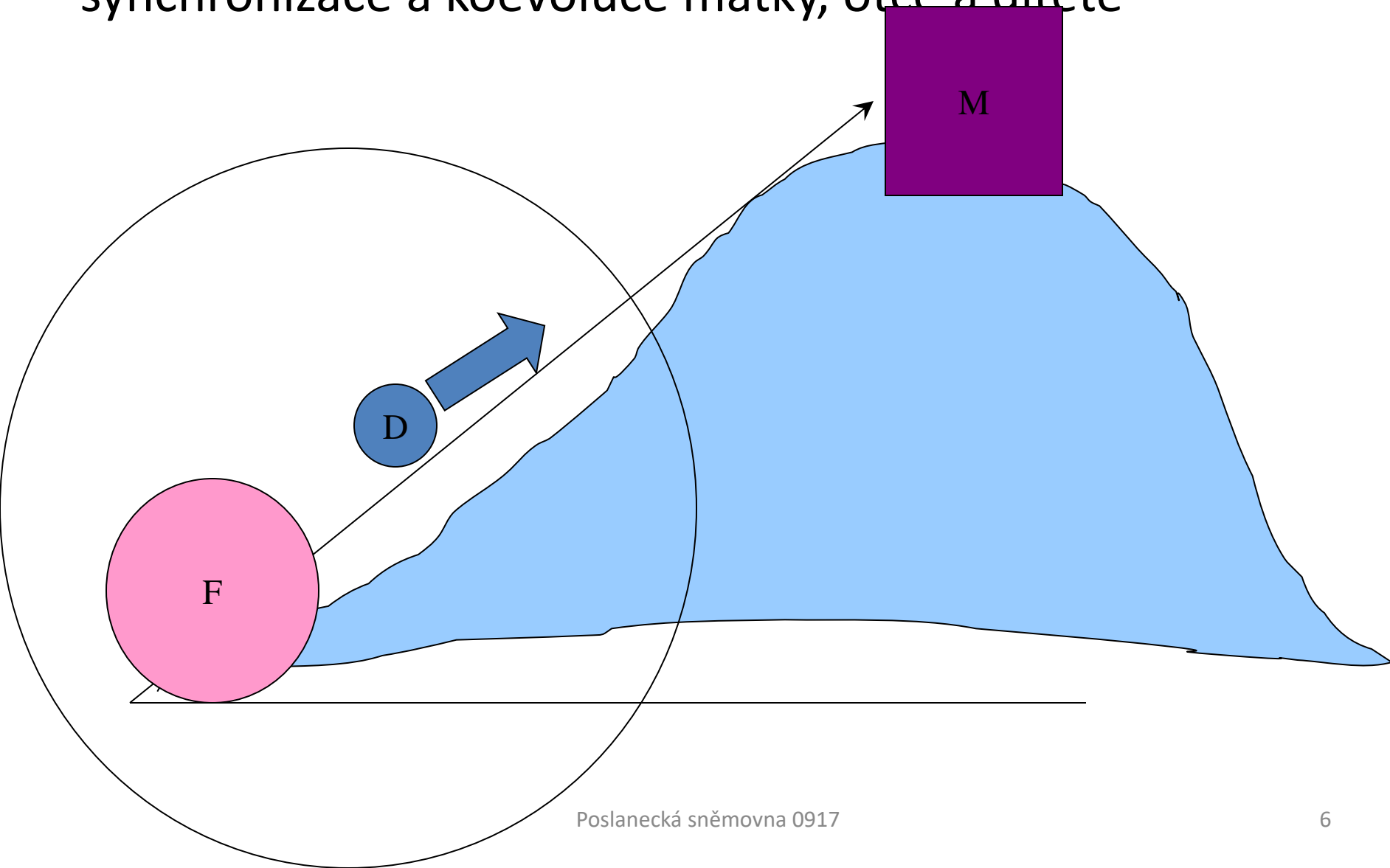

Obr.8.3: Vývojová trajektorie syna

Separáční cesta – sociální porod

Cesta ven do kopce synchronizace a koevoluce matky, otce a dítěte

Dva interakční a jazykové mody

- **FEMINNÍ: ATRAHOVÁNÍ**

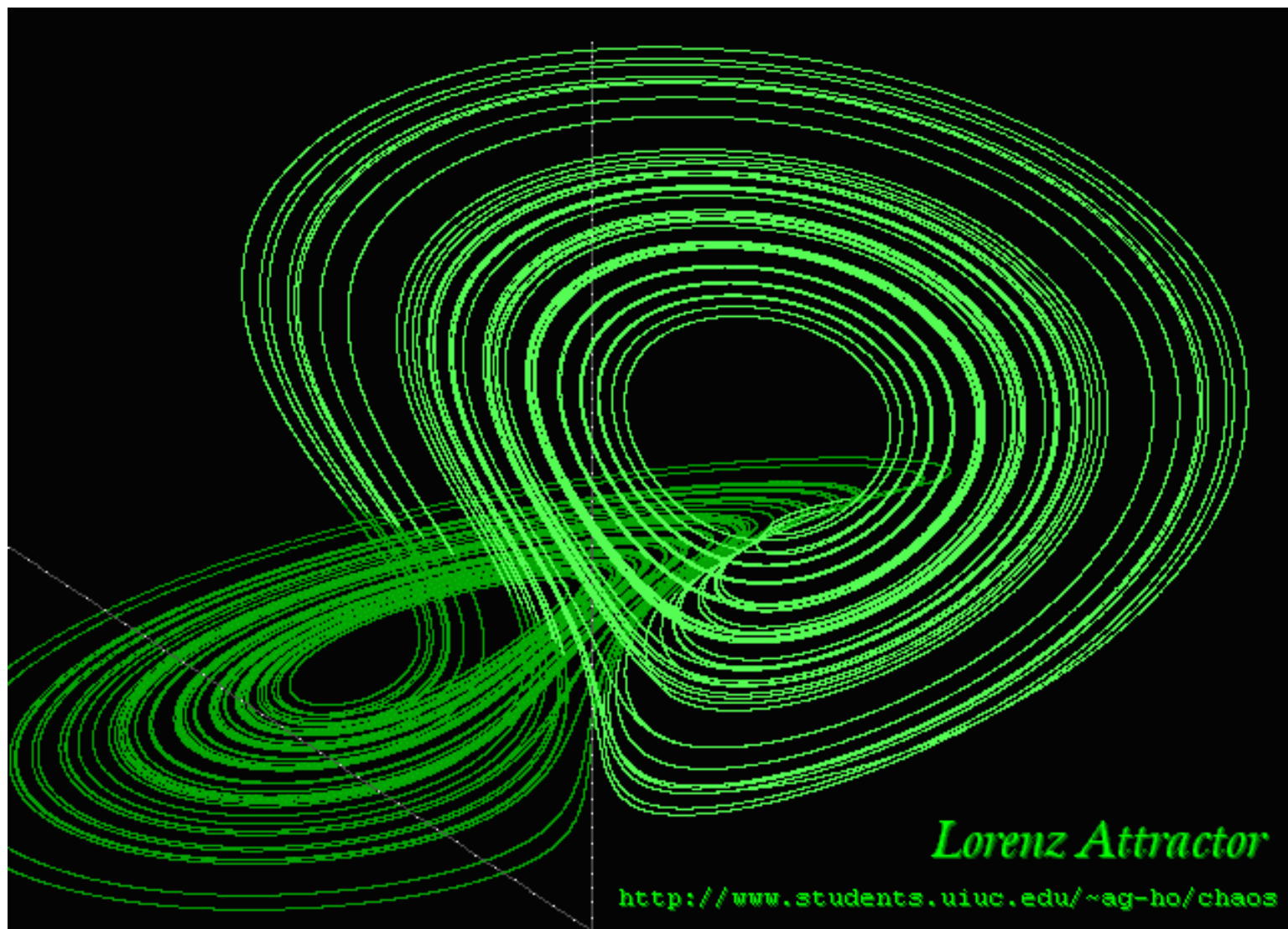
- Akceptující
- Podporující
- Pasivní
- Vyčkávající
- Vcítivý
- Vytváří prostor
- Pečuje o síť vztahů

- **MASKULINNÍ: IMPONOVÁNÍ**

- Vyžadující
- Vymezující
- Aktivní
- Vymáhající
- Necítivý
- Omezuje prostor
- Pečuje o hierarchii

Mužský a ženský jazykový modus v rodině

- Ke zdravému plnění vývojových úkolů je nutné, aby byly v rodině zastoupeny **oba** jazykové (rodičovské) mody
- Jejich **rozdíl** umožňuje dynamiku oscilací mezi oběma
- Jakmile se rozdíl smazává, labilní rovnováha mezi nimi se poruší (v krajním případě jedna polarita chybí), dochází ke **stagnaci vývoje** na některých nebo všech úrovních (jednotlivce, páru, triády, ..., celé rodiny, transgeneračně)

Příklady symptomů, které mohou ukazovat na stagnaci vývoje

- **Základního trojúhelníku matka-dítě-otec** (nejčastěji symptomy nedokončené separace v této nebo předchozí generaci)
 - poruchy příjmu potravy
 - závislosti (AL, drogy)
 - poruchy GIT (bolesti žaludku, dráždivý tračník, Crohnova choroba, ...)
 - gynekologické potíže
 - panické ataky
 - deprese, agrese
 - bolesti břicha, hlavy, zad, kloubů,...
 - kožní alergie, astma
 - příznaky považované za klimakterické a další